

T.C. HARRAN ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
..... **PROGRAMI**

Dersin Adı	Bilimsel Araştırma Teknikleri ve Yayın Etiği
Dersin Kredisi	3
Dersin AKTS'si	6
Dersin Yürütücüsü	Prof.Dr. Ayşe MENTEŞ GÜRLER
Dersin Gün ve Saati	Perşembe 09:00-12:00
Ders Görüşme Gün ve Saatleri	
İletişim Bilgileri	mgurur@harran.edu.tr – 0414.3183917
Öğretim Yöntemi ve Ders Hazırlık	Uzaktan konu anlatım, soru-cevap, örnek çözümler, doküman incelemesi. Derse hazırlık aşamasında, öğrenciler ders kaynaklarından her haftanın konusunu derse gelmeden önce inceleyecek. Haftalık ders konuları ile ilgili tarama yapılacak.
Dersin Amacı	Lisansüstü öğrencisine araştırma ve yayın etiği ile ilgili bilgi, farkındalık ve duyarlılık kazandırmak, bu bağlamda araştırma ve yayın etiğine uygun çalışmalar yürütmesini sağlamak amaçlanmaktadır.
Dersin Öğrenme Çıktıları	Bu dersin sonunda öğrenci; 1- Araştırma ve yayın etiğine ilişkin kavramları, bir araştırmacının etik açıdan geçerli ve güvenilir olması konusunda araştırmacının sorumluluklarını tanımlayabilir. 2- Klinik araştırmalar, girişimsel olmayan klinik araştırmalar ve hayvan deneylerinde araştırma denegi (insan/hayvan) ile ilgili etik gereklilikleri tanımlayabilir. 3- Araştırmaları etik açıdan değerlendiren araştırma etik kurullarının çalışma disiplini doğrultusunda, araştırma proje başvuru dosyalarında dikkat edilmesi gereken gereklilikleri bilir ve uygulayabilir. 4- Araştırma etiği ve yayın etiği ile ilgili ulusal ve uluslararası etik bildireleri ve yasal düzenlemeleri bilir. 5- Araştırmacının yayın haline dönüştürülmesi sürecinde yayın etiğinin gerekliliklerini yerine getirebilir.
Dersin İçeriği	Araştırma Etiği kavramı, ilgili alt ve üst kavramlar, günümüzde en çok tartışılan araştırma etiği konuları, klinik araştırmalar, girişimsel olmayan klinik araştırmalar, hayvan deneyleri konusunda bilimsel geçerlik ve güvenilirliğin nasıl sağlanabileceği, en sık görülen araştırma etiği ihlalleri ve bunları önleme yöntemleri, ihlal tespiti durumunda izlenecek yollar
Haftalar	Konular
1	Tanışma, amaç, beklenti ve kaynakların paylaşımı (uzaktan eğitim)
2	Araştırma kavramı, biyomedikal araştırma, amaçlarına ve yöntemlerine göre araştırmalar (uzaktan eğitim)
3	Laboratuvar çalışmaları, hayvan deneyleri, klinik araştırmalar (uzaktan eğitim)
4	Bilim ve bilim etiği
5	Araştırma etiği kavramı ve araştırma etiği ihlalleri, araştırma etiğinin temel ilkeleri (uzaktan eğitim)
6	Bilimsel yanıltmalar, yayın etiği ihlalleri, yazarlık hakkı sorunları (uzaktan eğitim)
7	Bilimsel yanıltmalar, yayın etiği ihlalleri, yazarlık hakkı sorunları(uzaktan eğitim)
8	Tarafli yayın (çıkar çatışması), editöryal etik (uzaktan eğitim)
9	Araştırmada aydınlatılmış onam (uzaktan eğitim)
10	Araştırma denekleri, araştırmacı- denek ilişkisi(uzaktan eğitim)
11	Araştırma etik kurulları, denek seçimi, denek hakları, yeterliğı olmayan denekler (uzaktan eğitim)
12	Araştırmacının ilgili taraflarının hak ve sorumlulukları (Araştırmacı, Denek, Sponsor, Araştırma Etik Kurulu, Sözleşmeli Araştırma Kurulu...) (uzaktan eğitim)
13	Araştırmacı- endüstri ilişkisinden doğan etik sorunlar (uzaktan eğitim)
14	Ülkemizde araştırma ve yayın etiği ile ilgili yasal mevzuatın değerlendirilmesi ve tartışılması(uzaktan eğitim)
Ölçme-Değerlendirme	Ara sınav, kısa ara sınav, yarıyıl sonu sınavı ve bu sınavların türü (uzaktan/yüz yüze/ödevlendirme) ile sınavların yapılacağı tarih ve saatler daha sonra Üniversitemiz Senatosunun ve Enstitü Yönetim Kurulunun alacağı karara göre ilan edilecektir.
Kaynaklar	<ul style="list-style-type: none">Alaçam, E. (1995). Bilimsel Etkinlik ve Yayım. Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu Yayınları, Ankara.Bayet, A. (2000). Bilim ahlakı. Çev. Vedat Günyol. İstanbul: Türkiye İş Bankası.

- Beauchamp T.L. and Childres, J.F. (1989). Principles of biomedical ethics. New York: Oxford Press.
- Büken, NÖ (2003). "Dünya Tabipler Birliği Helsinki Bildirgesi", Hacettepe Tıp Dergisi, 34(2): 83–88.
- Büken, NÖ. Büken E. "Etkilenebilir Denekler Üzerinde Yapılan Klinik Araştırmaların Etik ve Hukuki Görünümü", Sağlık ve Toplum (Journal of Health and Society), 14(1): 3-15 (2004, Ocak-Mart)
- Council for International Organizations of Medical Sciences. (2002). International ethical guidelines for biomedical research involving human subjects. Geneva: CIOMS.
- Council for International Organizations of Medical Sciences. (1985). International guiding principles for biomedical research involving animals. Geneva: CIOMS. Council of Europe. (1997).
- Convention on human rights and biomedicine. Council of Europe. (2005). Additional protocol to the convention on human rights and biomedicine, concerning biomedical research.
- Çobanoğlu, N. (2009). Kuramsal ve uygulamalı tıp etiği. Ankara: Eflatun Yayınevi.
- Dinçer, F., Menteş, A (1994). Veteriner Hekimliği ve Hayvan Hakları Açısından Etik Kurullar. T Klin Tıbbi Etik, 2(3): 148-150.
- Dünya Hekimler Birliği. (2005). Tıp etiği elkitabı. çev. Murat Civaner. Ankara: Türk Tabipler Birliği.
- Kansu, E., ve Ruacan, Ş. (2000). Bilimsel Yanıltmanın: Türleri, Nedenleri, Önlenmesi, Cezalandırılması. Cumhuriyet Bilim-Teknik, 712, 4-5.
- Legood , G.(2000). Ethics and the history of animal welfare. In: Editor Legood G. Veterinary Ethics: An Introduction. London: Continuum; pp. 17-33.
- Mepham, B.(2008). Bioethics: an introduction for the biosciences. 2nd ed. New York: Oxford University Press.
- TÜBA (Türkiye Bilimler Akademisi), 2002. Bilimsel Araştırmada Etik ve Sorunları. Türkiye Bilimler Akademisi, Bilim Etiği Komitesi, TÜBA Yayınları Sıra No:1, ISBN: 975-8593-12-9, Ankara, 70 s.
- TÜBİTAK (Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu), 2006. Bilimsel Dergilere Gönderilen Makalelerde Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar. <http://journals.tubitak.gov.tr/genel/brosur.pdf/23.01.2016>.
- TÜBİTAK (Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu), 2012. TÜBİTAK Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Yönetmeliği. http://www.tubitak.gov.tr/tubitak_content_files/mevzuat/yonetmelik_III_9.pdf/23.01.2016.
- Universities Federation for Animal Welfare: The Ufaw Handbook. Available from: <http://www.ebook777.com/ufaw-handbook-care-management-laboratory-research-animals-8th-edition/>
- Uzel, İ (1994). Hayvan Deneyleri Etik Yasası. T Klin Tıbbi Etik, 1994, 2: 75-79.
- Yasar, A., Ozturk, R., Ozen, A. (2006). Animal Ethics Committees of Veterinary Schools in Turkey. Indian Vet J, 2006, 83: 504-506.
- Yeğen, B.C., Goren, Z (2005). Biyomedikal Araştırmalarda Deney Hayvanı: temel bilgiler ve etik ilkeler. İstanbul: Yüce Yayınları, 2005.
- YÖK, 2014. Yükseköğretim Kurumları Etik Davranış İlkeleri. Ankara, 9 s.
- YÖK, 2016. Yükseköğretim Kurulu Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi. <http://www.yok.gov.tr/web/guest/mevzuat/05.02.2016>, Ankara, 6 s.